

Έπειτα από εμφύλια διαμάχη επτά ετών παραδίδεται τέλη Δεκεμβρίου ο ΣΜΑ Νέ

Μεγαλώνει ο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, ενώ ο ΠΕΣΔΑ φέρνει τα πάνω κάτω στη διαχείριση των σκουπιδιών



Ένα περιβαλλοντικό έργο, που πολεμήθηκε όσο λίγα, τίθεται προσεχώς σε λειτουργία. Μακέτα του σταθμού.

Έπειτα από επτά ολόκληρα χρόνια, στη διάρκεια των οποίων πέρασε από σάραντα κύματα, παραδίδεται στα τέλη Δεκεμβρίου ο Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) Νέας Ευκαρπίας, ο οποίος θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία τον Ιανουάριο της νέας χρονιάς. Πρόκειται για το δεύτερο μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο στη Θεσσαλονίκη μετά το ΧΥΤΑ Μαυροράχης, η λειτουργία του οποίου θα δώσει μεγάλη ανάσα στην πόλη, που συχνά πνίγεται από τα σκουπίδια. Η κατασκευή του σταθμού είναι ακόμη ένα έργο στη Θεσσαλονίκη, που λειτουργήσει επανειλημμένα ως μοχλός πίεσης για να τρέξουν σχεδιαζόμενα περιβαλλοντικά έργα, ενώ αποτέλεσε πεδίο εμφύλιας διαμάχης μεταξύ πολιτών, φορέων και κομμάτων.

ΤΗΣ ΦΑΝΗΣ ΣΟΒΙΤΣΛΗ
fanisovi@gmail.com

Το επίμαχο έργο, που πολεμήθηκε όσο λίγα στο νομό, είναι προϋπολογισμού 7 εκατ. ευρώ, κονδύλια που εξασφαλίστηκαν από

το Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και εθνικούς πόρους. Χωροθετήθηκε σε ιδιόκτητο οικόπεδο του Συνδέσμου ΟΤΑ στη Ν. Ευκαρπία, ενώ θα μπορεί να δέχεται ημερησίως περί τους 700 τόνους σκουπιδιών σε 24ωρη βάρδια, από όλους τους δήμους του δυτικού τόξου, ενώ η λειτουργία του θα αποσυμφορήσει το ΣΜΑ στον Φοίνικα.

Είναι ο πρώτος στην Ελλάδα κλειστού τύπου ΣΜΑ όπου θα μεταφορτώνεται το 40% των απορριμμάτων του κεντρικού δήμου και τα απορρίμματα των δήμων Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Νεάπολης - Συκεών, Ωραιοκάστρου, Δέλτα, Κορδελιού - Ευόσμου, Χαλκηδόνας. Τα απορρίμματα των δήμων της ανατολικής Θεσσαλονίκης θα μεταφορτώνονται στο ΣΜΑ του Φοίνικα, ενώ κάποιες δημοτικές ενότητες όπως η Πυλαία και ο Χορτιάτης θα κάνουν χρήση του σταθμού της Ν. Ευκαρπίας, λόγω της μικρότερης χιλιομετρικής απόστασης. Με τη λειτουργία του ΣΜΑ Νέας Ευκαρπίας θα απαλλαγεί η πόλη από τα σκουπίδια ακόμα και σε περιόδους απεργίας, καθώς η αποκομιδή θα γίνεται κανονικά, δεδομένου ότι τα απορρίμματα μπορεί να παραμείνουν στο σταθμό για 3-4 μέρες.

Ο ΣΜΑ μειώνει τα έξοδα των δήμων της Θεσσαλονίκης

Στο Σταθμό Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων στη Ν. Ευκαρπία θα μπορούν να μεταφέρονται και να αποθηκεύονται σε κλειστά κοντέινερ 700 και πλέον τόνοι απορριμμάτων ημερησίως, πριν να καταλήξουν στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης, όπου ετησίως υπολογίζεται ότι θα καταλήγουν περίπου 250.000 τόνοι. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του φορέα **Μιχάλη Γεράνη** το έργο που πέρασε δεκάδες γραφειοκρατικούς σκοπέλους και πολλές τεχνικές δυσκολίες, ενώ μπλόκαρε επανειλημμένα λόγω των αντιδράσεων από κατοίκους και περιβαλλοντικούς φορείς, παραδίδεται στην πόλη στις 31 Δεκεμβρίου με βάση και τη συμβατική υποχρέωση του εργολάβου.

Οι εργασίες του σταθμού ολοκληρώνονται με την τοποθέτηση της μεταλλικής κατασκευής του και τη μεταφορά στην περιοχή στόλου 60 φορτηγών και των κοντέινερ που χρειάζονται για τη λειτουργία του ΣΜΑ.

«Μετά από πολλές δυσκολίες παραδίδουμε στη Θεσσαλονίκη το δεύτερο μεγαλύτερο έργο μετά το ΧΥΤΑ Μαυροράχης, το οποίο ήταν απαίτηση των δήμων, καθώς με τη λειτουργία του θα μειωθεί σημαντικά το λει-

τουργικό κόστος των δήμων στον τομέα της καθαριότητας, γεγονός που θα αποτρέψει τους ΟΤΑ να προχωρούν σε αυξήσεις των ανταποδοτικών τελών, ανακουφίζοντας τους πολίτες» τόνισε ο κ. Γεράνης.

Σύμφωνα με το ΦΟΔΣΑ, ο σταθμός θα συμβάλει στην ορθή διαχείριση των απορριμμάτων, καθώς θα μειώσει μέχρι και κατά 35% το συνολικό κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι δήμοι. Τα οφέλη από τη λειτουργία του θα είναι πολλαπλά, καθώς εκτιμάται ότι τα δρομολόγια των απορριματοφόρων των δήμων από 55 εκατ. το χρόνο θα μειωθούν κατά 50% ετησίως. Επίσης οι δήμοι, λόγω της μείωσης των εξόδων τους, θα μπορέσουν σταδιακά να μειώνουν στο ελάχιστο τα δημοτικά τέλη. Ο πρόεδρος του ΦΟΔΣΑ εξήγησε ότι το έργο επρόκειτο να παραδοθεί πέρυσι, αλλά καθυστέρησε σημαντικά τόσο εξαιτίας των τεχνικών προβλημάτων που ανέκυψαν όσο και λόγω των αντιδράσεων κατοίκων και φορέων της περιοχής Παύλου Μελά. «Ο ΣΜΑ θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία στις αρχές του 2017, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των δήμων απέναντι στο μείζον ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων» υπογράμμισε ο κ. Γεράνης.

ας Ευκαρπίας

στην Κεντρική Μακεδονία



«Μετά από πολλές δυσκολίες παραδίδουμε στη Θεσσαλονίκη το δεύτερο μεγαλύτερο έργο μετά το ΧΥΤΑ Μαυροράχης, το οποίο ήταν απαίτηση των δήμων, καθώς με τη λειτουργία του θα μειωθεί σημαντικά το λειτουργικό κόστος των δήμων στον τομέα της καθαριότητας, γεγονός που θα αποτρέψει τους ΟΤΑ να προχωρούν σε αυξήσεις των ανταποδοτικών τελών, ανακουφίζοντας τους πολίτες», τόνισε ο Μιχάλης Γεράνης.

Το χρονικό της καθυστέρησης και της αντιπαράθεσης

Η ανάδοχος κοινοπραξία «Δυναμική Έργων» υπέγραψε τη σύμβαση τον Οκτώβριο του 2010 και οι εργασίες επρόκειτο να αρχίσουν τον Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς, ωστόσο κόλλησαν σε γραφειοκρατικούς σκοπέλους. Έκτοτε χρειάστηκαν 112 εγκρίσεις μαζί με την οικοδομική άδεια, η οποία δόθηκε στα τέλη του 2011. Η απόφαση για την οριστική ένταξη του έργου επιδόθηκε στον πρώην Σύνδεσμο ΟΤΑ στις 23 Ιουλίου 2009 από τον τότε γ.γ. της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας Γ. Τσιότρα. Με την απόφαση εκείνη άνοιξε και επισήμως ο δρόμος για την κατασκευή του ΣΜΑ βορειοδυτικού τομέα Θεσσαλονίκης.

- Τα θεμέλια του σταθμού μπήκαν τον Ιανουάριο του 2012, ωστόσο οι εργασίες σταμάτησαν λόγω των κινητοποιήσεων των κατοίκων και του δήμου Παύλου Μελά, που κατέθεσε ασφαλιστικά μέτρα ζητώντας την οριστική παύση των εργασιών.

- Χαρακτηριστικό είναι ότι την ίδια περίοδο εμφύλια ήταν η διαμάχη που πυροδότησε στο ΠΑΣΟΚ Θεσσαλονίκης η πρώτη μεγάλη κινητοποίηση κατοίκων και φορέων της Νέας Ευκαρπίας για τη ματαίωση του έργου. Η επιλογή του τότε γραμματέα της Νομαρχιακής Επιτροπής Α' Θεσσαλονίκης Χρήστου Παπαστεργίου να συμπλεύσει με τους αντιδρώντες, τον έφερε σε ευθεία σύγκρου-

ση με κορυφαία αυτοδιοικητικά στελέχη του κόμματος, πολλά από τα οποία είναι δήμαρχοι στη Θεσσαλονίκη.

- Στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2012 η κατασκευή του ΣΜΑ προκάλεσε πολιτικές αναταράξεις και στους κόλπους του ΣΥΡΙΖΑ. Οι βουλευτές του στη Θεσσαλονίκη τάχθηκαν σύσσωμοι κατά της χωροθέτησης του έργου, στηρίζοντας τον αγώνα των κατοίκων

που συνεχίζουν να αντιδρούν, γεγονός που προκάλεσε την ενόχληση τεχνοκρατών που εμπλέκονται στο σχεδιασμό του σταθμού, πρόσωπα τα οποία πολιτικά ανήκουν στον ΣΥΡΙΖΑ.

- Τον Οκτώβριο της ίδια χρονιάς συνεχίστηκαν οι αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας της Ευκαρπίας, ενώ ο δήμος Λαγκαδά πρόχωρησε στο κλείσιμο του ΧΥΤΑ Μαυρορά-

χης, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη μη υλοποίηση του ΣΜΑ, που είχε ως αποτέλεσμα να επιβαρύνεται η περιοχή του από τη διέλευση δεκάδων απορριμματοφόρων ημερησίως. Ακολούθησαν πολλές ακόμα διαμαρτυρίες και προσφυγές στη δικαιοσύνη από κατοίκους και περιβαλλοντικούς συλλόγους που αντιδρούν, ενώ οι εργασίες συνεχίστηκαν μετά το 2013.

Έρχονται τα πάνω κάτω στη διαχείριση των απορριμμάτων

Εκτός από τη λειτουργία του Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων στη Ν. Ευκαρπία, βελτιώνεται και η υφιστάμενη υποδομή του ΧΥΤΑ Μαυροράχης, καθώς πολύ σύντομα ολοκληρώνεται και η τέταρτη κυψέλη, διασφαλίζοντας υγειονομική ταφή των σκουπιδιών για τα επόμενα πέντε με έξι χρόνια, που σε διαφορετική περίπτωση θα κατέληγαν σε αυτοσχέδιες χωματερές.

Στο πλαίσιο όμως του αναθεωρημένου περιφερειακού σχεδίου διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), που ήδη εκπόνησε ο ΦΟΔΣΑ και εγκρίθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο Κεντρικής Μακεδονίας, από του χρόνου έως και το 2020 έρχονται τα πάνω κάτω στη διαχείριση των απορριμμάτων σε ολόκληρη την περιφέρεια. Βασικός στόχος του σχεδίου είναι η αύξηση της ανακύκλωσης σε περίπου 50%, η επαναχρησιμοποίηση των υλικών και η μείωση του όγκου των απορριμμάτων που καταλήγουν στους 11 ΧΥΤΑ στους επτά νομούς της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Βασικός πυλώνας του ΠΕΣΔΑ είναι η λειτουργία τριών μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων (ΜΕΑ) σε Θεσσαλονίκη και Σέρρες, για τις οποίες ο φορέας διαχείρισης θα πρέπει επιδοθεί σε έναν αγώνα δρόμου, προκειμένου να ετοιμάσει τις μελέτες για την κατασκευή τους έως το 2020, πριν κορρεστούν οι εν ενεργεία ΧΥΤΑ και πνιγεί στα σκουπίδια η Κεντρική Μακεδονία.

Δεύτερος πυλώνας του σχεδίου είναι η καθιέρωση ενός εξελιγμένου συστήματος ανακύκλωσης τεσσάρων ρευμάτων για ισάριθμα υλικά σε κάδους διαφορετικού χρώματος. Τόσο οι μονάδες όμως όσο και το σύστημα αυτό θα συνδεθούν με τη διαλογή στην πηγή, δηλαδή στις κουζίνες των νοικοκυριών.

Ειδικότερα, πολίτες θα κληθούν να ρίχνουν το χαρτί σε κάδους ανακύκλωσης κίτρινου χρώματος, το γυαλί σε πορτοκαλί, το πλαστικό σε κόκκινο, τα μέταλλα σε μπλε, ενώ θα υπάρχουν και κίτρινοι κάδοι για τη συλλογή του έντυπου χαρτιού. Στόχος είναι οι κάδοι να τοποθετηθούν και έξω από πολλά σχολεία και δημόσιες υπηρεσίες,

ενώ υπάρχει πρόβλεψη και για κάδους καφέ χρώματος για τη συλλογή βιοαποβλήτων (υπολείμματα φαγητού).

Στοίχημα η ανακύκλωση και επανάχρηση

Σύμφωνα με τον περιφερειακό σχεδιασμό έως το 2020, με βάση και το εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, το 50% των αστικών στερεών αποβλήτων θα πρέπει να προδιαλέγεται στην πηγή, μέσω των δικτύων χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών των βιοαποβλήτων και των υλικών που ανακτώνται από την πηγή απορριμμάτων. «Πρέπει οι πολίτες να προετοιμαστούν για το νέο μοντέλο στη διαχείριση των αποβλήτων, τα οποία θα ανακυκλώνονται για να επαναχρησιμοποιούνται» τόνισε κατά τη συζήτηση στο περιφερειακό συμβούλιο ο αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος **Κώστας Γιουτίκας** και πρόσθεσε ότι το νέο σχέδιο θέτει υψηλούς στόχους σε σχέση με το παρελθόν και εμβαθύνει στο σύστημα που υποχρεούται να οργανώσει η τοπική αυτοδιοίκηση.

Επίσης ανέφερε πως το υπόλειμμα που θα περισσεύει από τη διαλογή αλλά και τα

υπολείμματα επεξεργασίας από τα νέα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) θα οδηγούνται για περαιτέρω ανάκτηση σε ειδικό δίκτυο μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων.

Ειδική αναφορά στο σχέδιο γίνεται για το θέμα των βιοαποβλήτων, τα οποία στόχος είναι έως το 2020 να αξιοποιούνται μέσω της οικιακής κομποστοποίησης, καθώς και να συλλέγεται το 75% των χρησιμοποιούμενων μαγειρικών λαδιών. Επίσης το 95% της παραγόμενης ποσότητας ιλύος (λάσσης) θα πρέπει έως το 2020 να οδηγείται προς ανάκτηση και μόνο το 5% προς υγειονομική ταφή.

Στο νέο περιφερειακό σχεδιασμό όμως υπάρχει και σαφή πρόβλεψη και για τα ογκώδη απορρίμματα, που αποτελούν μεγάλο πονοκέφαλο για τους δήμους. Αυτά θα οδηγούνται στο σύνολό τους σε ειδικές μονάδες διαχείρισης, ενώ θα οργανωθεί σύστημα χωριστής συλλογής των επικίνδυνων αποβλήτων. Ανάλογη πρόβλεψη υπάρχει και για τα απόβλητα υγειονομικών μονάδων και μέχρι το 2020 προβλέπεται η κατασκευή μίας νέας μονάδας αποτέφρωσης αποβλήτων.

ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΙ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ έργα διακρίνονται σε πρώτης προτεραιότητας που πρέπει οπωσδήποτε να γίνουν έως το 2019 και δεύτερης προτεραιότητας, τα οποία αποτελούν συμπληρωματικά έργα διαχείρισης έως το 2020. Τα συμπληρωματικά αυτά έργα, με δεδομένη την ανεπάρκεια πόρων, θα μπορούν να υλοποιηθούν εφόσον υπάρξει χρηματοδότηση.

Τα έργα πρώτης προτεραιότητας αφορούν τρεις Μονάδες Επεξεργασίας Απορριμμάτων, οι οποίες θα διαχειρίζονται τα υπολειπόμενα σύμμεικτα των αστικών στερεών αποβλήτων, μετά τη διαδικασία της διαλογής τους, καθώς και τα υπολείμματα των ΚΔΑΥ και των Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων:

- **Η ΜΕΑ Σερρών** (θα είναι δυναμικότητας 46.400 τόνων/έτος) και θα δέχεται τα σύμμεικτα απορρίμματα της Σερρών και του δήμου Κιλκίς

- **Η ΜΕΑ ανατολικού τομέα Θεσσαλονίκης** θα είναι δυναμικότητας 129.300 τόνων/έτος και θα δέχεται το 36% των παραγόμενων σύμμεικτων απορριμμάτων της Θεσσαλονίκης και τα σύμμεικτα απορρίμματα της Χαλκιδικής.

- **Η ΜΕΑ δυτικού τομέα Θεσσαλονίκης** θα έχει δυναμικότητα 261.600 τόνων έτος και θα επεξεργάζεται το 64% των παραγόμενων σύμμεικτων απορριμμάτων της Θεσσαλονίκης και τα σύμμεικτα απορρίμματα του δήμου Παιονίας, της ενότητας Κιλκίς, Πιερίας, Πέλλας και Ημαθίας.